

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:

președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocata Rotari Mihaela în numele inculpatului și avocatul Ceachir Anatolie în numele părții vătămate Ceresău Svetlana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

CERESĂU Vasile XXXXX, *născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.07.2019 – 07.09.2020;

Instanța de apel: 25.09.2020 – 08.12.2020;

Instanța de recurs: 02.03.2021 – 12.05.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 07 septembrie 2020, Ceresău Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Ceresău Vasile, anterior locuind cu soția sa Ceresău Svetlana în XXXXX, dând dovadă de o vădită lipsă de respect față de membrii familiei sale, profitând de faptul că soția sa este neputincioasă față de el atât din punct de vedere fizic, cât și psihologic, prin intimidare în scop de impunere a controlului personal asupra victimei, provocând stări de tensiune și de suferință psihică prin înjosiri sistematice, acționând sub diferite motive, prin iscarea de certuri neîntemeiate, manifestând lipsa totală de respect față de prevederile legale și față de principiile morale familiare, o numea pe ultima cu cuvinte obscene, motiv din care la sfârșitul anului 2018 aceștia s-au despărțit locuind separat.

Astfel, la data de 12.05.2019, aproximativ la ora 03:00, Ceresău Vasile, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în calitate de invitat la nunta unde feciorul său XXXXX era în calitate de naș de cununie, ce se petrecea în restaurantul "Plovdiv" situat în XXXXX, unde era invitată și partea vătămată Ceresău Svetlana, inculpatul,

în prezența mai multor persoane, luând de pe masa de nuntă un cuțit de servire, a folosit acest obiect, având drept scop intimidarea și impunerea voinței sale față de soția sa Ceresău Svetlana, a amenințat-o cu răfuială fizică și omor, strigând în adresa ei că o va înjunghia, motiv din care ultima era obligată să stea în imediata apropiere a făptuitorului, acțiuni care i-au limitat posibilitatea de a-și exprima liber voința.

3. Sentința de condamnare a fost atacată cu apel de către partea vătămată Ceresău Svetlana și avocata Rotari Mihaela în interesele inculpatului.

3.1 Partea vătămată Ceresău Svetlana a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea ce ține de individualizarea pedepsei cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, în rest să se mențină sentința instanței de fond.

În motivarea apelului s-a invocat că, instanța de fond nejustificat a aplicat inculpatului pedeapsa penală cu „ore neremunerate în folosul comunității”, fiind o pedeapsă prea blândă.

Apelanta a susținut că, instanța de fond la stabilirea pedepsei, nu a ținut cont de personalitatea inculpatului care se caracterizează negativ la locul de trai, fiind în conflict cu diferite persoane, nu este la prima abatere penală și contravențională, fiind anterior condamnat, iar actualmente sunt pe rolul instanței de judecată mai multe cauze penale și contravenționale inițiate în privința inculpatului. Partea vătămată a susținut că, Ceresău Vasile o perioadă îndelungată a aplicat și aplica violența fizică și psihică în privința sa și a membrilor familiei. Aceste fapte s-au confirmat prin Ordonanța de protecție în privința ultimului din data de 10.07.2020, ceea ce dovedește că inculpatul nu și-a recunoscut vina, nu și-a cerut iertare, nu a făcut concluzii adecvate, care ar garanta lipsa unui pericol în privința sa sau a altor persoane pentru viitor.

La data de 21.10.2020 Ceresău Svetlana a depus apel suplimentar, invocând că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă din motiv că pe parcursul procesului penal și chiar judecării în prima instanță inculpatul a manifestat o lipsă totală de respect față de lege și față de ea, fapt probat prin ordonanțele de protecție din 10.07.2020 și din 03.10.2020.

Mai mult ca atât, presiunea din partea inculpatului continuă, astfel, la data de 25.09.2020 de către organul urmăririi penale a IP Sîngerei a fost recunoscută ca parte vătămată, în urma acțiunilor criminale ale lui Ceresău Vasile și Macovei Anatolie, privind deposedarea părinților săi Ciubotaru Haralampie și Ciubotaru Sofia de bunul imobil, care le-a aparținut cu drept de proprietate. Menționează că, ulterior chiar în timpul efectuării acțiunilor procesual penale de confruntare a fost amenințată de către inculpat cu moartea. Aceste acțiuni au fost sancționate cu aplicarea doar a unei amenzi contravenționale, pentru fapta de înjurie, fapt ce a fost contestat în instanța de judecată.

3.2 La data de 02 octombrie 2020 avocata Rotari Mihaela în interesele inculpatului a declarat apel, solicitând casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu emiterea unei noi hotărâri prin care

Ceresău Vasile, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal să fie achitat.

În motivarea apelului a invocat că, pe parcursul examinării cauzei, atât la faza de urmărire penală, cât și la judecarea cauzei în instanța de judecată, Ceresău Vasile s-a declarat nevinovat, și consideră că acțiunile ultimului nu prezintă elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal. Consideră că, nici una din probele la care face referire instanța de judecată nu a indicat expres la vinovăția inculpatului.

Avocatul a susținut că nu este de acord cu afirmația instanței de judecată că declarațiile martorului Urecheanu Maxim nu pot fi puse la baza sentinței din moment în care martorul în cauză se află în relații de rudenie cu inculpatul și aceste declarații nu pot fi apreciate ca fiind obiective și veridice. Or, în această ordine de idei, și ceilalți martori audiați în cadrul instanței de judecată sunt rude cu Ceresău Vasile și Ceresău Svetlana, iar martorii Grîu Ion și Grîu Natalia au declarat că sunt în relații ostile cu Ceresău Vasile.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2020, apelurile părții vătămate Ceresău Svetlana și al avocatei Rotari Mihaela în interesele inculpatului au fost respinse ca nefondate. Sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, constatând și reținând în acțiunile acestuia comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

Stabilind ca fiind dovedită comiterea de către inculpat a infracțiunii lui imputată, instanța de judecată prin prisma criteriilor complementare ce vizează personalitatea inculpatului, precum și reținând circumstanțele comiterii infracțiunii și comportamentul lui Ceresău Vasile pe parcursul procesului, a considerat că corectarea acestuia poate avea loc și fără privarea lui de libertate, în acest sens stabilind pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Sentința instanței de fond nu a fost contestată în latura stabilirii circumstanțelor de fapt ale cauzei și nici în latura încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, partea vătămată exprimându-și dezacordul cu pedeapsa stabilită, considerând-o una prea blândă dat fiind că inculpatul nu este la prima abatere penală și contravențională, se caracterizează negativ la locul de trai, aplică violența fizică și psihică în privința victimei și a membrilor familiei, în acest sens fiind emisă ordonanță de protecție, nu recunoaște vina și nu-și cere scuze. Instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate argumentele aduse în acest sens de către partea vătămată, ajungând la concluzia că pedeapsa sub formă de închisoare cu executare reală ar fi una prea aspră și

inechitabilă, or pentru fapta comisă anterior, prin decizia Curții de apel Bălți din iunie 2013 inculpatului i-a fost aplicată amendă, aceasta fiind achitată în luna iulie 2013, fiind stins antecedentul penal.

Cu referire la argumentul apelantei Ceresău Svetlana că în privința inculpatului a fost emisă ordonanță de protecție deoarece ultimul aplică violența fizică și psihică asupra acesteia și membrilor familiei sale, acest argument nu poate servi ca mijloc de probă în vederea înlocuirii pedepsei penale cu închisoarea, or, la moment nu se cunoaște finalul actelor la care face referire partea vătămată, precum și este de respectat principiul prezumției nevinovăției. Pedepsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității stabilită inculpatului este în coraport cu *gravitatea infracțiunii comise* – infracțiune mai puțin gravă, cu *personalitatea inculpatului*– se caracterizează pozitiv, deține studii superioare, nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru; *atitudinea inculpatului* față de faptele comise și față de procesul desfășurat în privința sa– în cadrul instanței de apel a manifestat regret profund în legătură cu cele săvârșite, cerându-și scuze față de partea vătămată.

Prin urmare, atât instanța de apel cât și cea de fond au conchis că, în atare circumstanțe nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa sub formă de închisoare. A fost aplicată o pedeapsă aptă ce va îndeplini scopul sancțiunilor, contribuind la reeducarea lui, la formarea unei atitudini corespunzătoare a acestuia față de ordinea de drept și principiile morale.

În opinia instanței de apel, pedeapsa individualizată de către prima instanță răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 Cod penal, cuantumul acesteia este dozată corespunzător, iar față de natura și gravitatea faptei comise, a circumstanțelor reale de săvârșire a ei, pedeapsa aplicată inculpatului este aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, au fost depuse recursuri ordinare de către avocata Rotari Mihaela în numele inculpatului și avocatul Ceachir Anatolie în numele părții vătămate Ceresău Svetlana prin care au solicitat casarea deciziei.

6.1 Avocata Rotari Mihaela în numele inculpatului a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, rejudecarea cauze cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să fie achitat .

În motivare recurenta a indicat că, pe parcursul examinării cauzei, atât la faza de urmărire penală, cât și la judecarea cauzei în instanța de judecată, Ceresău Vasile se declară nevinovat, și considera că acțiunile lui nu conțin elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

Este de părere că, în acțiunile inculpatului lipsesc careva acțiuni enunțate în latura obiectivă a infracțiunii art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal. Instanța de fond și instanța de apel urmau să ia în considerație personalitatea lui Ceresău Vasile, faptul că nu se află la evidență la medicul narcolog sau psihiatru, se caracterizează pozitiv la locul de trai și diplomele de onoare anexate la materialele cauzei, iar faptul că nu a recunoscut vinovăția nu poate fi considerat ca circumstanță agravantă.

6.2 Avocatul Ceachir Anatolie în numele părții vătămate Ceresău Svetlana în recurs a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6, 10, 14, 15, 16 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea individualizării pedepsei cu stabilirea închisorii, sau după caz cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivare recurentul a indicat că, instanța de apel nu s-a expus la toate motivele apelului depus de către partea vătămată și anume ce ține de individualizarea pedepsei inculpatului. După pronunțarea sentinței, inculpatul a agresat-o pe partea vătămată, ca consecință fiind emisă ordonanța de protecție judiciară. Inculpatul nu și-a făcut concluziile necesare, continuă să comită alte abateri, fapt ce denotă că, sancțiunea aplicată nu-și v-a atinge scopul.

De asemenea, instanța de apel nu a asigurat accesul părților în egală măsură la verificarea probelor, nu a respectat principiul nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei, adică nu a soluționat în mod legal fondul cauzei.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurile avocaților Rotari Mihaela și Ceachir Anatolie, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

8. La 06.04.2021 inculpatul Ceresău Vasile a depus referință la recursul ordinar declarat de avocatul Ceachir Anatolie în numele părții vătămate, solicitând respingerea recursului ca inadmisibil.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Recurenții au invocat în susținerea solicitărilor sale în calitate de temeiuri de drept pct. 6), 10), 14), 15) și 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Din conținutul recursului declarat de avocatul Ciachir Anatolie în numele părții vătămate se constată că, recurentul critică decizia sub aspectul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii*, însă, Colegiul, analizând decizia atacată, conchide că nici un temei prevăzut de norma

menționată, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. (8) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, *hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, ori Colegiul analizând acest temei în raport cu motivele invocate de recurenți, reține că nici aceasta nu și-a găsit confirmarea nefiind aplicabil speței din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar determina necesitatea casării deciziei instanței de apel. În acest context, Colegiul se va expune doar în latura individualizării pedepsei și corectitudinii aplicării pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Ca temeiuri de casare au fost invocate de avocatul Chiachir Anatolie în numele părții vătămate și prevederile pct. 14), 15), 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă ultimele urmează a fi respinse ca nefondate pe motiv că, recurentul a invoca formal temeiurile respective fără a motiva prin prisma erorilor depistate în decizia atacată.

În aceeași ordine de idei, Colegiul reține că și motivele invocate în recursul ordinar al avocatului Rotari Mihaela în numele inculpatului, nu sunt indicate careva erori de drept concrete și clar definite, ori se atestă că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor atacate, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, aplicându-se corect prevederile art. 7, 61, 75, Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Referitor la alegația ce ține de faptul că, în acțiunile inculpatei nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, Colegiul explică că, prin sintagma de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea unei persoane, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea), pe când în cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost admisă de instanța de apel, iar starea de fapt reținută și de drept apreciată de către instanța nominalizată, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate și expuse în cuprinsul hotărârii atacate.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat în comiterea infracțiunilor incriminate nu poate servi temei pentru achitarea acestuia, dat fiind faptul că, în cursul

judecării cauzei au fost administrate probe care au confirmat cu certitudine vina lui, iar cele invocate de recurentă sub acest aspect sunt apreciate de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărindu-se scopul evitării răspunderii penale.

Referitor la argumentele vizate în recursul ordinar al avocatul Ceachir Anatolie în numele părții vătămate, referitor la individualizarea pedepsei, Colegiul menționează că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată inculpatului este echitabil raportat la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen.

Prin urmare, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, instanța de apel pronunțând-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol, pedeapsa aplicată fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Cât privește argumentarea recurentului prin faptul că inculpatul ar avea un comportament indecent și după pronunțarea sentinței, motiv care în viziunea sa ar determina aplicarea unei pedepse mai aspre, Colegiul a considerat irelevantă, or instanța de recurs nu poate agrava pedeapsa motivând cu circumstanțele apărute în afara termenului învinuirii incriminate.

În această ordine de idei, Colegiul nu consideră necesar de a se expune repetat asupra criticilor recurenților vizavi de vinovăția inculpatului și de individualizarea pedepsei, dat fiind că instanțele de fond detaliat au analizat fiecare element al acestei componente de infracțiune și au constatat indubitabil că inculpatul se face vinovat de comiterea violenței asupra membrului de familie și individualizarea pedepsei a fost în strictă conformitate cu legea. Decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar raționamentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 din CEDO pe care instanța de recurs le însușește.

Analizând materialele cauzei și decizia instanței de apel, care este bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate, și în aceste condiții decide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate ca fiind vădit neîntemeiate.

10. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocata Rotari Mihaela în numele inculpatului și avocatul Ceachir Anatolie în numele părții vătămate Ceresău Svetlana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *CERESĂU Vasile XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 iunie 2021.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Catan Liliana

Guzun Ion